

Китеп басылмалар үчүн талаптар

Улуттук ISBN агенттиги 1996-жылдын 16-октябрынан бери Мамлекеттик китеп палатасынын курамында иштеп келет. Кыргызстандагы ISBN номерлерин бөлүштүрүү Эл аралык ISBN агенттиги менен түзүлгөн жумушчу келишимдин негизинде Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик китеп палатасына жүктөлгөн.

Улуттук агенттик өз ишинде ISO 2108 эл аралык стандартын жана ГОСТ Р 7.0.53-2007 "Басылмалар. Эл аралык стандарттык китеп номери" деген ГОСТту жетекчиликке алат.

ISBN жана аны колдонуу эрежелери

ISBN (Эл аралык стандарттык китеп номери) - бул басылманын уникалдуу идентификациялык номери. ISBN системасы дүйнө жүзү боюнча басылып чыккан ар бир китепке 13 сандан турган (2007-жылга чейин 10) уникалдуу кодду берүү менен уникалдуу идентификациялоону камсыз кылуу үчүн киргизилген, ал белгилүү бир жол менен топтоштурулуп, дефис менен бөлүнгөн. ISBN "басылма паспортунун" бир түрү катары кызмат кылат, ансыз басылманы сатуу же кандайдыр бир китеп маалымат системасында каттоо мүмкүн эмес. Бир эле ISBN номери ар кандай басылмаларга таандык боло албайт.

ГОСТ Р 7.0.53-2007нин 4-беренеси: ".. 4.2. ISBN ыйгарылган басылмалар:

- китептер жана брошюралар;
- даталанган жылнаамалар;
- китеп жана журнал календарларын жана флип-календарларды кошо алганда, сүрөттөрдөн тышкары текстти камтыган китеп жана журнал сүрөт басылмалары;
- картографиялык басылмалар (атластар жана карталар);
- аудиокитептер;
- айкалышкан басылмалар;
- текстти камтыган толук басылмалар;
- нормативдик өнөр жайлык жана практикалык басылмалар;

- билим берүү жана өнөр жайлык жана практикалык видео басылмалар;- онлайн басылмаларды кошо алганда, жергиликтүү жана онлайн тексттик электрондук басылмалар;
- басма басылмалардын электрондук аналогдору;
- билим берүү, өнөр жайлык жана практикалык программалык камсыздоо продуктылары;
- микрофильм басылмалары;- Брайль басылмалары.

ISBN төмөнкүлөргө ыйгарылат:

- Эл аралык стандарттык китеп номерлөөсүнө ылайык ар бир жаңы басылмага;
- документтин же чыгарманын ар бир кайра басылышына;
- факсимиле же кайра басылган басылмага;
- ошол эле документтин же чыгарманын ар кандай маалымат каражаттарында же ар кандай машина окуй турган форматтарда ар бир басылышына;
- ошол эле документтин же чыгарманын ар кандай тилдерде, белгилүү бир басмакана тарабынан басылып чыгарылган ар кандай басылышына;
- ошол эле документтин же чыгарманын басма же башка дизайны боюнча айырмаланган ар бир басылышына;
- которулган басылмага;
- көп томдук басылмага толугу менен;
- көп томдук басылманын жеке томдоруна (чыгарылыштарына);
- жалпысынан бириктирилген басылышына.

Жаңы ISBN басылманын өзүнчө бир бөлүгүнө (бөлүгүнө) же ошол эле басылманын башка басылма дизайны жок кошумча басылмасына ыйгарылбайт.

ISBN түзүмү:

ISBN кыскартылышы

EAN префикси 978

Өлкө коду 9967 (Кыргызстан)

Каттоочунун номери (басмакананын өзүнүн коду, 4-2 орундуу)

Басылманын сериялык номери (3-1 орундуу)

Текшерүү саны (1 орундуу)

ISBN жана штрих-код

Штрих-код – бул продукциянын бетине, маркасына же таңгагына басылган ISBN номеринин графикалык түрдө көрсөтүлүшү, аны техникалык каражаттар менен окууга мүмкүндүк берет.

EAN-13 китеп штрих-кодунун символу ISBNге негизделген. Китеп басылмалары үчүн EAN-13 атайын 978 префиксин камтыйт.

ISBN номери штрих-коддун негизги бөлүгүнүн үстүндө берилет. Басылып чыккан жылы (календарлык жылдын акыркы эки саны) штрих-коддун кошумча бөлүгүнүн үстүндө берилет.

Мисалы, Манас: Кыргыз эпосу

ISBN 978-9967-12-243-7

«Манас: Кыргыз Элин Эпосу» китебинин штрих-коду

Китептердеги жана брошюралардагы ISBNдин жайгашкан жери

Китеп басылмаларында жана Брайль басылмаларында ISBN басылманын титулдук барагынын төмөнкү сол бурчунда ГОСТ 7.0.53-2007 "Басылмалар. Китептерди эл аралык стандарттык номерлөө" жана ГОСТ 7.0.4-2006 "Басылмалар. Басма. Жалпы талаптар жана дизайн эрежелери" талаптарына ылайык көрсөтүлөт.

ISBN так жана оңой окулушу керек.

Аудиокитептерде жана видео басылмаларда ISBN медиа этикеткасында көрсөтүлөт.

Электрондук басылмаларда ISBN титулдук экранда, медиа этикеткасында же өзүнчө чыгарылган тиркелген документтерде көрсөтүлөт.

Журнал стилиндеги сүрөттүү басылмаларда жана витриналуу календарларда ISBN мукабанын чейрек барагында көрсөтүлөт.

Баракчалуу картографиялык басылмаларда ISBN барактын четинин төмөн жагында же арткы бетинде көрсөтүлөт. Китеп картографиялык басылмаларында ISBN титулдук барагдын арткы бетинин төмөнкү сол бурчунда көрсөтүлөт. Микроформадагы басылмаларда ISBN баштапкы таңгактоодо жана кайра чыгарылган басылманын титулдук барагынын арткы бетине туура келген алкактарда берилет.

Улуттук агенттик тарабынан ISBN ыйгаруу шарттары

ISBN дайындоо өтүнүчтөрү орточо эсеп менен он төрт (10) жумушчу күндүн ичинде каралат. Маалымат же документтер жок болсо, бул иштетүү убактысы узагыраак болушу мүмкүн экенин эске алыңыз.

Шашылыш ISBN дайындоо өтүнүчтөрү, эгерде өтүнүчтө маалымат же документтер жок болсо, эң көп дегенде үч (2) жумушчу күндүн ичинде каралат.

Толук эмес өтүнүч же туура эмес толтурулган форма басмаканага же катталган адамга кайтарылат.

Эгерде арыз ээси басылма жөнүндө жаңылыш маалымат бергени аныкталса, Улуттук ISBN агенттиги ISBN дайындоо өтүнүчүн четке кагуу укугун өзүнө калтырат. Бул жаңылыш маалымат, атап айтканда, ресурстун аталышына, автордун аты-жөнүнө же басылып чыккан жерине (басмакананын дарегине) тиешелүү болушу мүмкүн.